

Резван Оксана Олексіївна
завідувач кафедри психології, педагогіки та мовної підготовки
ХНУМГ імені О.М. Бекетова
e-mail: rezvanoksana1@gmail.com

ПОРТФОЛІО ЯК РІЗНОВИД САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА З ДИСЦИПЛІНИ «СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА»

Самостійна робота студента є невід’ємною складовою виконання освітньої програми підготовки фахівця, а отже, потребує від викладача особливої уваги щодо визначення її змісту, організаційних форм та кредитної вартості – з метою мотивації студента для її виконання та розвитку його пізнавального інтересу в аспекті контекстності навчання.

У ХНУМГ імені О.М. Бекетова здійснюється підготовка студентів-філологів за фахом «Перекладач романо-германських мов», в освітній програмі якої дисципліна «Сучасна літературна українська мова» визначена як фахово спрямована, а отже, потребує особливо прискіпливої уваги щодо її реалізації в аспекті формування у майбутніх перекладачів пізнавального інтересу.

Ефективною формою організації самостійної роботи студента визначаємо портфоліо, що дозволяє активізувати майбутнього фахівця у дослідницько-пошуковій діяльності. Нами було визначено завдання до кожного із модулів означеної дисципліни, які відображають тематичний зміст кожного блоку: «лекція і практичне заняття». Усі дібрані завдання були спрямовані на розвиток у майбутніх філологів умінь досліджувати зв’язки української та англійської мов щодо етимологічного, стилістично-прикладного та історичного аспектів, що розглядаємо як дотримання умов контекстного навчання.

Так, до змістового модуля «Фонетика. Графіка. Орфографія» було визначено завдання: дібрати професійні жаргонізми перекладачів; створити карту говорів України (із прикладами на кожний говір, використовуючи сайт <https://ua-etymology.livejournal.com/3060.html>); представити старослов’янський алфавіт із визначенням змісту кожної букви (приклад: А (аз) – Я; Б (буки) – Бог). Зауважуємо, що в результаті такої дослідницько-пошукової роботи

студенти доходили висновку про історичну змістовність української прадавньої абетки, яка у розшифрованому вигляді представляє настанову життя за християнськими законами: «Я Бога Ведаю, Глаголя Добро Есте. Живите Зело Земля. І Како Люди Мисліте, Он Наш Покой. Рци Слово Твердо...».

До змістового модуля «Лексикологія. Фразеологія» дібрали завдання, що мали сформуванати уявлення про багатство лексики української мови, стилістичні особливості перекладу мовних одиниць, урахування особливостей перекладу й використання фразеологізмів української та англійської мов: знайти слова, багатозначність яких з'явилась внаслідок історичного розвитку (типу «морж»); дібрати приклади полісемії у науковому стилі; представити варіанти перекладу багатозначних слів із англійської мови згідно із контекстом; знайти і перекласти англійські фразеологізми українськими, визначити їх походження (метафоризація, синекдоха, фольклор та ін.); знайти ідіоми англійської мови, перекласти їх дослівно, представити речення із цією ідіомою (англ.) і здійснити його літературний переклад (укр.).

Змістовий модуль «Морфологія» був представлений у завданнях, орієнтованих на зміни сучасного правопису, а також на уміння опрацьовувати науковий текст (аналіз лінгвістичної статті): представте історію виникнення фемінітивів, надайте приклади граматичних форм фемінітивів – із різних за групами значень словами; надайте приклади переходу прикметників з однієї групи в іншу: присвійні – якісні, відносні – якісні, якісні – відносні; проаналізуйте статтю О. Михайленко «Особливості відтворення значень форм наказового способу дієслова у перекладі англійських науково-технічних та художніх текстів» (<http://tractatus.sumdu.edu.ua/Arhiv/2007-2/25.pdf>) й наведіть ВЛАСНІ приклади перекладу (знайти у літературі) *синтетичної форми* наказового способу дієслова-присудка (1 приклад) та *аналітичної форми* наказового способу дієслова (1 приклад). Вкажіть форми відтворення цих дієслів в українській мові.

Отже, представлені завдання свідчать про можливість формування у майбутніх філологів-перекладачів компаративного лінгвістичного мислення – з

точки зору фахової спрямованості й науково-пошукових умінь – з точки зору активізації пізнавального інтересу у межах фахової діяльності.

Уважаємо, що саме практичні завдання, спрямовані на обов'язковість виявлення особистого результату, на відміну від реферативних завдань (доповідей, презентацій тощо), дозволяють зацікавити студентів у вивченні й дослідженні української мови, спрямувати їхню увагу на важливість удосконалення української мовленнєвої стильової та граматичної компетентності в аспекті підготовки до перекладацької діяльності.

Руденко Світлана Миколаївна
*професорка кафедри мовної підготовки ДБТУ,
кандидатка філологічних наук, доцентка
e-mail: Lanaterm@gmail.com*

ПІДГОТОВКА ПУБЛІЧНОГО ВИСТУПУ З ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ

У сучасних умовах в Україні та світі надзвичайно зростає вагомість публічних виступів як на політичній арені, так і в просторі фахової реалізації.

Важливим складником реалізації фахівця є вміння переконувати та управляти. Знання теоретичних засад з підготовки презентації виступу відіграє в цьому контексті важливу роль. Плануючи проведення заходу, слід ураховувати тему, зміст, час, місце виступу, склад аудиторії тощо.

Підготовка до презентації складається з таких етапів: 1) формулювання мети-максимум і мети-мінімум, конкретизації та ієрархії завдань виступу; 2) переліку частин виступу, визначення їхньої тривалості та черговості, можливих перестановок; 3) підготовки конспекту виступу, окреслення проблем, завдань та шляхів їхнього вирішення; 4) підготовки мовленнєвого каркасу, який складається з ключових слів і виразів, гасел, виділення мовленнєвих модулів; 5) вибору форми та стилю виступу, прийомів підтримки уваги та інтересу аудиторії в кожній частині, тексту вступу та висновків; 6) визначення форм